

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 lutego 2017 r.

Pozycja 43

POSTANOWIENIE z dnia 19 stycznia 2017 r. Sygn. akt Ts 226/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Biernat,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.G. w sprawie zgodności:

art. 71 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm.) z art. 8 ust. 1 i 2 w zw. z art. 180 ust. 5, art. 10, art. 37 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2, art. 173, art. 178 ust. 1 i art. 186 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 25 października 2016 r. (data nadania) A.G. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność z Konstytucją art. 71 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm.; dalej: p.u.s.p.). Zaskarżonemu przepisowi p.u.s.p., w zakresie, w jakim „przepis ten nie przyznaje sędziemu, a przyznaje tylko Ministrowi Sprawiedliwości prawo wystąpienia do Krajowej Rady Sądownictwa z wnioskiem o przeniesienie sędziego w stan spoczynku”, skarżący zarzucił, że jest niezgodny z art. 8 ust. 1 i 2 w zw. z art. 180 ust. 5, art. 10, art. 37 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2, art. 173, art. 178 ust. 1 i art. 186 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została sformułowana przez skarżącego w związku z następującą sprawą. Na podstawie uchwały z grudnia 2015 r. Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: KRS) postanowiła przekazać Ministrowi Sprawiedliwości, celem zajęcia stanowiska, wniosek skarżącego – sędziego sądu rejonowego o przeniesienie go w stan spoczynku. Wniosek ten złożył skarżący w związku z wyrokiem Sądu Najwyższego z października 2015 r., na mocy którego uchylona została decyzja Ministra Sprawiedliwości o przeniesieniu skarżącego – z uwagi na zniesienie Sądu Rejonowego w S. – na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w R. Od uchwały KRS skarżący wniósł odwołanie do Sądu Najwyższego, który – wyrokiem z maja 2016 r. – oddalił to odwołanie. W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd Najwyższy wskazał, że w obowiązującym stanie prawnym brak było podstaw do uwzględnienia wniosku skarżącego. Nie jest on bowiem podmiotem legitymowanym do wystąpienia z wnio-

skiem o przeniesienie w stan spoczynku z powodu zmiany ustroju sądów lub zmiany granic okręgów sądowych. W ocenie sądu uprawnienie takie nie znajduje podstawy ani w art. 180 ust. 5 Konstytucji, ani też w – zinterpretowanych w zgodzie z przepisami ustawy zasadniczej – przepisach p.u.s.p.

W szczegółowym uzasadnieniu zarzutów sformułowanych w skardze konstytucyjnej skarżący wskazał na niezgodność kwestionowanego przepisu z art. 8 ust. 1 i 2 w związku z art. 180 ust. 5 Konstytucji. Podkreślił, że uchylenie decyzji Ministra Sprawiedliwości o przeniesieniu sędziego do innego sądu (w związku z likwidacją sądu macierzystego) powinno skutkować obligatoryjnym przeniesieniem go w stan spoczynku. W przeciwnym razie sytuacja takiego sędziego staje się całkowicie nieokreślona. Zdaniem skarżącego bezpośrednie stosowanie Konstytucji powinno w jego przypadku polegać na przeniesieniu w stan spoczynku, skoro nie został on przeniesiony do innego sądu. W ocenie skarżącego regulacja art. 71 § 3 p.u.s.p. jest również niezgodna z zasadą proklamowaną w art. 37 Konstytucji, gwarantującą każdemu znajdującemu się pod władzą Rzeczypospolitej Polskiej korzystanie z wolności i praw zapewnionych w ustawie zasadniczej. Skarżący przedstawił również – jednak bez bliższego uzasadnienia – zarzut złamania zakazu zamykania drogi sądowej (art. 77 ust. 2 Konstytucji). Niezależnie od tego jako wzorce kontroli kwestionowanego przepisu p.u.s.p. przywołane zostały w skardze również przepisy odnoszące się do zasady niezależności i odrębności władzy sądowniczej (art. 173 Konstytucji), zasady niezawisłości sędziów (art. 178 Konstytucji) oraz pozycji ustrojowej i funkcji Krajowej Rady Sądownictwa (art. 186 ust. 1 Konstytucji). Skarżący zaakcentował również bezzasadność ewentualnego umorzenia postępowania w sprawie skargi z powodu ponownego utworzenia sądu rejonowego w S.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: ustawa o TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane rozpatrywaną skargą nie zostało zakończone przed 3 stycznia 2017 r., tj. dniem wejścia w życie ustawy o TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy ustawy o TK.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o TK skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2-4 ustawy o TK.

W unormowaniach ustawy o TK na skarżącego został nałożony szereg obowiązków, których wypełnienie warunkuje nadanie skardze dalszego biegu. Należą do nich m.in. dokładne określenie przedmiotu kontroli – przepisu ustawy, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o konstytucyjnych wolnościach lub prawach skarżącego (art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK), wskazanie sposobu naruszenia przez ten przepis konstytucyjnych wolności lub praw (art. 53 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK), jak również uzasadnienie postawionych w skardze zarzutów niekonstytucyjności przepisów będących przedmiotem kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK). Prawidłowe wykonanie powyższych obowiązków determinowane jest określonym przez ustrojodawcę przedmiotem skargi

konstytucyjnej. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji pozostaje nim wyłącznie przepis (ustawy lub innego aktu normatywnego), na podstawie którego zostało wydane w sprawie skarżącego ostateczne orzeczenie.

Szczególnego znaczenia nabiera zwłaszcza obowiązek poprawnego określenia podstawy skargi, a więc konstytucyjnych unormowań, z którymi niezgodne są – w jego przekonaniu – zaskarżone przepisy. W świetle art. 53 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK jej określenie nie może ograniczać się do jedynie numerycznego wyliczenia jednostek redakcyjnych tekstu Konstytucji, ale musi temu towarzyszyć przedstawienie argumentów wskazujących sposób naruszenia konkretnych praw podmiotowych skarżącego, które uległy niedozwolonemu ograniczeniu lub doznały uszczerbku.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego w przypadku analizowanej skargi powyższe wymogi nie zostały przez skarżącego spełnione. Zasadnicze zastrzeżenia budzi przede wszystkim określenie przez skarżącego podstawy skargi. Skarżący skonstruował ją bowiem w oparciu o przepisy Konstytucji, które bądź to nie statuuja konkretnych praw podmiotowych, chronionych za pomocą tego środka prawnego, bądź też nie doznały w sprawie skarżącego niedozwolonego naruszenia.

W odniesieniu do art. 8 ust. 1 i 2, art. 10, art. 173, art. 178 ust. 1 oraz art. 186 ust. 1 Konstytucji stwierdzić należy, że z ich treści nie wynikają konkretne wolności lub prawa skarżącego, których ochrony mógłby on dochodzić za pomocą skargi konstytucyjnej. Wyrażają one zasady o charakterze ustrojowym, które nie mogą być potraktowane jako wzorzec kontroli przepisów kwestionowanych w tym trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym.

W kontekście art. 180 ust. 5 Konstytucji należy natomiast stwierdzić, że skarżący wywodzi z jego treści prawo podmiotowe, które nie znajduje podstawy normatywnej. Tak należy bowiem ocenić pogląd skarżącego o podmiotowym prawie osoby piastującej urząd sędziego do wystąpienia z wnioskiem o przeniesienie w stan spoczynku. W tym zakresie Trybunał w pełni podziela argumenty wskazane już w wyroku Sądu Najwyższego z maja 2016 r., nawiązującym też do wcześniejszego orzecznictwa dotyczącego tego problemu. Skoro zatem brak konstytucyjnej podstawy dla prawa wskazywanego przez skarżącego, to trudno uznać za uprawnione jego zarzuty wskazujące na wadliwość regulacji p.u.s.p., która polegać miałaby właśnie na niezapewnieniu gwarancji dla zrealizowania tego prawa.

Zasadnicze zastrzeżenia wywołuje również kwestia aktualności legitymacji skarżącego do występowania ze skargą konstytucyjną opartą na zarzutach związanych z nieokreślonością jego sytuacji prawnej jako sędziego sądu powszechnego. Wbrew twierdzeniom zawartym w skardze skarżący piastuje bowiem ponownie urząd sędziego w Sądzie Rejonowym w S.

Ze względu na powyższe, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 ustawy o TK, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.